

1.

2. Morze Bałtyckie – geneza i charakterystyka

a. 1. Cele lekcji

i. a) Wiadomości

Uczeń:

1. wie do jakiego typu mórz należy Morze Bałtyckie,
2. wie jakie państwa mają bezpośredni dostęp do Bałtyku,
3. wie jaką powierzchnię zajmuje Bałtyk,
4. zna genezę powstania Bałtyku,
5. zna charakterystykę fizyczno-geograficzną Bałtyku,
6. wie jaka fauna i flora jest charakterystyczna dla Bałtyku,
7. wie jakie są największe zagrożenia dla Morza Bałtyckiego.

ii. b) Umiejętności

Uczeń:

1. umie określić jego położenie na kuli ziemskiej,
2. umie pokazać na mapie akweny wchodzące w skład Morza Bałtyckiego,
3. umie pokazać na mapie największe głębie i płycizny Bałtyku,
4. umie wymienić i pokazać na mapie akweny o największym i najmniejszym zasoleniu oraz o najwyższych i najniższych temperaturach,
5. umie wyienić i pokazać na mapie akweny o najwyższym i najniższym falowaniu oraz pływach.

b. 2. Metoda i forma pracy

Praca z całą klasą, praca indywidualna, praca w grupach, praca w parach, dyskusja.

c. 3. Środki dydaktyczne

Mapa fizyczna Europy

Atlasy geograficzne dla szkół średnich

Podręcznik poświęcony geografii Polski

d. 4. Przebieg lekcji

i. a) Faza przygotowawcza

Nauczyciel zapoznaje uczniów z tematem lekcji i przedstawia im cele zajęć. W klasie zostaje rozwieszona mapa fizyczna Europy. Nauczyciel prosi uczniów o wyjęcie atlasów geograficznych (co najmniej 1 atlas na dwie osoby).

ii. b) Faza realizacyjna

1. Nauczyciel zapoznaje uczniów z podstawowymi informacjami dotyczącymi Morza Bałtyckiego – położenie na kuli ziemskiej, położenie w strefach klimatycznych, państwa mające bezpośredni dostęp do morza, typ morza, wiek morza, obszar zajmowany przez morze w km², podział Morza Bałtyckiego na akweny
2. Nauczyciel zapoznaje uczniów z historią Bałtyku – tłumaczy fakt jego powstania oraz opisuje ewolucję Morza Bałtyckiego (bałtyckie jezioro zaporowe ⇒ morze yoldiowe ⇒ jezioro ancyclusowe ⇒ morze litorynowe ⇒ Morze Bałtyckie). Dodatkowo nauczyciel dokładnie opisuje każdą z faz tworzenia się Bałtyku oraz w miarę możliwości pokazuje uczniom mapy obrazujące rozwój morza.
3. Nauczyciel przechodzi do fizyczno-geograficznej charakterystyki Morza Bałtyckiego. Na początku wymienia i po krótko charakteryzuje różne typy wybrzeży Bałtyku oraz wskazuje miejsca ich występowania. Następnie opisuje ukształtowanie dna Bałtyku – podaje jego średnią głębokość, a także wymienia i pokazuje uczniom na mapie największe głębie i płycizny Bałtyku.
4. Nauczyciel podaje uczniom ogólne informacje na temat temperatury i zasolenia Bałtyku a następnie prosi uczniów aby odszukali w swoich podręcznikach geografii informacje dotyczące różnic w temperaturze, zasoleniu i wypisali w zeszytach akweny o najwyższych i najniższych wartościach. Następnie nauczyciel wybiera kilku uczniów, którzy odczytują znalezione przez siebie informacje.
5. Nauczyciel podaje uczniom ogólne informacje na temat falowania, pływów i prądów morskich a następnie prosi uczniów aby odszukali w swoich podręcznikach geografii informacje na ten temat i wypisali w zeszytach akweny o najwyższym i najniższym falowaniu oraz pływach a także wymienienie występujących na Bałtyku prądów morskich. Następnie nauczyciel prosi aby zgłosili się uczniowie chętni do odczytania odnalezionych przez siebie informacji.
6. Nauczyciel podaje uczniom informacje dotyczące fauny i flory Bałtyku – wymienia charakterystyczne dla Bałtyku rośliny i zwierzęta.
7. Nauczyciel pyta prosi uczniów aby w parach zastanowili się jakie według nich są największe problemy Bałtyku. Następnie wybiera kilku uczniów, których prosi o wyjawienie swoich przemyśleń. Wspólnie z klasą nauczyciel ustala najpoważniejsze zagrożenia dla Morza Bałtyckiego.

iii. c) Faza podsumowująca

1. W ramach podsumowania nauczyciel przypomina uczniom najważniejsze informacje dotyczące historii powstania i charakterystyki Morza Bałtyckiego.
2. Nauczyciel prosi uczniów aby w domu odnaleźli informacje dotyczące umów i konwencji dotyczących ochrony i racjonalnego gospodarowania zasobami Morza Bałtyckiego, podpisanych przez państwa mające bezpośredni dostęp do Morza Bałtyckiego

e. 5. Bibliografia

1. Harasymowicz J., Wojtkowicz Z., *Polska w Europie*, Stowarzyszenie Oświatowców Polskich, Toruń 1998.
2. Koziół T., *Geografia. Zagadnienia maturalne*, Wydawnictwo Szkolne Omega, Kraków 1999.
3. Libner P., Stefaniak G., *Geografia od A do Z*, Kram, Warszawa 1998.

f. 6. Załączniki

i. a) Karta pracy ucznia

brak

ii. b) Zadanie domowe

brak

g. 7. Czas trwania lekcji

45 minut

h. 8. Uwagi do scenariusza

brak